

Digitales Brandenburg

hosted by **Universitätsbibliothek Potsdam**

Sifre Ḳodesh

‘im targumim u-ve’urim mi-meḥabrim shonim

Sefer Yeḥezkel

Landau, Moses I. Landau, Moses I.

Prag, 597 [1836 oder 1837]

חי לאקזחי

urn:nbn:de:kobv:517-vlib-9132

יחזקאל יז

תרגום אשכנזי מח

דער האהען צערער, אונד זעטצע עם איין פאן דען פאר- ציגליכסטען איהרער שפרעם- ליננע פליקצע איד איינען אב, אונד פלאנצע איהן אויף איינען האהען אונד ערהאבע- נען בערג; (כג) אייף ישראל'ס ערהאכענעם נעכירגע ווערדע איד איהן איינזעטצען, צוויינע ווירד ער טרייבען, פרייטע ווירד ער טראגען, אונד איי- נע העררליכע צערער ווערדען, אונטער וועלכער מאן ווירד רוהען קאנען, אונד אין דעם שאסטען איהרער צוויינע ווירד ניסטען אללערליי נעפליגעל. (כד) אללע ביימע דעם פעל- דעם ווערדען דאן ערקענען, דאס איד דער עוויגע איינען האהען בוים ניערדיג, אונד איינען ניערדיגען האך גע- מאכט, איינען גרינען בוים האכע פערדארדען, אונד איי- נען פערדארטען ווערדען אויפכליהען לאסטען; איד

הרמה ונתתי מראש ינקותיו רך
אקטף ושתלתי אני על הר-גבה
ותלול: (כג) בהר מרום ישראל
אשתלנו ונשא ענף ועשה פרי
והיה לארו אדיר ושכנו תחתיו
כל צפור כל-כנף ביצל דליותיו
תשכנה: (כד) וידעו כר-עצי
השדה כי אני יהוה השפלתיו
עץ גבה הגברתי עץ שפל
הובשתי עץ לח והפרחתי עץ
יבש אני יהוה דברתי ועשיתי:
יח (ה) ויהי דבר יהוה אלי לאמר:
(ג) מה-לכם אתם משלים
את-המשל הזה על-אדמת
ישראל לאמר אבות ואכלו

בסר

דער עוויגע האכע עם אויסגעשפראכען, אונד פאללבריינע עם.
יח (ה) דעם עוויגען ווארט ווארד מיר, וויא פאלגט: (ג) וואס וואללט איהר מיט דעם גלויב- ניסטע פאם לאנדע ישראל, דאס איהר שפרעכעט: דיא עלטערן. עםסען אונד

ר ש י

ונתתי. בתרגומו ואקיימיני: רך אקטוף. אין דרך להרכיב אלא מן הדרך שגדל אשתקד שקורין גרייפ"א בלע"ו: ותלול, לשון חל שדך חל להיות גבוה. ותלול אומגל"ה בלע"ו: (כג) תשכנה. דגשות פנו"ן משמש תחת נו"ן שנייה כאילו כתוב תשכונה: (כד) השפלתיו עץ גבוה. את האומות שהיו מושלי' בישראל: הוכשתי עץ לח. לדקוהו וורעו: והפרחתי עץ יבש. יהויכין שגלה בלא בנים יוליד בבבל את זרובבל והוא יהי' פחת יהודה למשל:
יח (א) ויהי דבר ה' אלי לאמר. (ב) מה לכם אתם מושלים את המשל. אנשפלאג"ן בלע"ו: אבות ואכלו בושר. פרי עד שלא נתבשל בירג"ן בלע"ו:

ב א ו ר

על זכבבל, וזה חמיד דרך הכניא לשנר ראשונה את לבס הזונה בקשי דבריו, ולנחמס אחרי כן בהגידו לבס הטוב אשר יקדם באחרית הימים. מראש, מהנכחים. וחלול, לשון חל שדך חל להיות גבה (כש"י). (כד) עץ גבוה, מוסב על בבל. עץ יבש, מוסב על ישראל.
יח (ב) אבות, ענינו ביונתן, אפסחא חטן וכניא לקן, ופסמל הזה בקשו להטדק על קשי

בְּסֵר וּשְׁנֵי הַבָּנִים הַקְּהִינָה:
 (ג) חִי-אֲנִי נָא אֲדַנִּי יְהוָה אִם-
 יִהְיֶה לָכֶם עוֹד מִשַּׁל הַמִּשַּׁל
 הַזֶּה בְּיִשְׂרָאֵל: (ד) הֵן כָּל-הַנְּפֹשׁוֹת
 לִי הֵנָּה כְּנֶפֶשׁ הָאָב וּכְנֶפֶשׁ הַבֵּן
 לִי-הֵנָּה הַנְּפֹשׁ הַחַטָּאת הִיא
 תָּמוּת: (ה) וְאִישׁ כִּי-יִהְיֶה צַדִּיק
 וַעֲשָׂה מִשְׁפָּט וְצַדִּיקָה: (ו) אֶל-
 הַהָרִים לֹא אֶכְרַ וְעֵינָיו לֹא נִשְׂא
 אֶל-גְּלוּלֵי בַיִת יִשְׂרָאֵל וְאֶת-
 אִשְׁתֵּי רֵעֵהוּ לֹא טָמָא וְאֶל-אִשָּׁה
 נְדָה לֹא יִקְרַב: (ז) וְאִישׁ לֹא יוֹנֵה

ריופע בעערען, אונד
 דיא צאהנע דער קיני
 דער ווערדן שטומפן?
 (ג) ביא מיינעם לעבען! —
 שפריכט דער הער, דער
 עיונע, איהר זאלט ניע מעהר
 דיעזעם גלייכנים אין ישראל
 ברינגען. (ד) זיעהע! אללע
 זעלען געהערען מיר! דיא
 זעלע דעם פֿאטערס זא וויא
 דיא זעלע דעם זאָהנעם גע-
 האָרעט מיר; יענע זעלע,
 וועלכע זינדיגעט, פֿעללט דער
 שטראַפֿע אַנהיים. (ה) ווען נון
 איינער פֿראָם איזט, רעכט
 אינד טוגענד אויסאיכט,
 (ו) ניכט אויף (געטלען) בער-
 גען אַפֿפֿערמאָהלע העלט, זיי-
 נע איינען ניכט ערהעכט צו
 דען געטען ישראל'ס, זיינעם
 געכטען פֿרויא ניכט שענ-

חכלחו

דעט, דער אַבגעוואַנדערטען פֿרויא (זין איהרער זוכנייכהייט) זיך ניכט געהערט, (ז) ניעמאָנ-
 דען

ר ש י

ושני הבנים מקהינה. אגאלירונ"ט בלע"ז כך דרכו של הקב"ה האבות מוטאים והבנים לוקים שהרי כמה
 שנים חטאו מלכי ישראל קודם שגלו וראו לנו לא נדאג ללקות בעוונותינו: (ג) משול. כמו למשיל: (ד) כל
 הנפשות לי הנה. ולמה ילקה הבן שלא חטא לי הלא שלי הוא: (ו) אל ההרים לח אכל-
 בטוריא לח פלח לטעווחא לאכול זממי מתיס אל גלולי שאר עכ"ס כגון הנעל שנשימרון והעגלים
 שנבית אל ושנדן: (ז) יונה. ל' אונאה כלום' שום איש לא הונה: מנולמו סוב ישיב. אס
 חכל

ב א ו ר

קצו ערפס, באמרס: מה בלע אס נטיב את דרכנו, כבר בלחה עלינו הרעה בעון אבותינו,
 על כן הוכיחם הנביא, באמרו: כי הבן לא ישא את עון האב, וכי יש עוד תקוה לאשריחם
 אס ישונו מדרכם הרעה, וכמו כן פירש גם הרד"ק. (ד) חמיה, מות ומיית הם כנויים כוללים
 בס כל מיני פירעניות והכלמות; ובאשר לא רלה לפרט את כל הרעות אשר חמאס אס לח
 ישונו, ואת כל הטובות אס ישונו, פרט רק הרעה היותר גדולה והטובה היותר גדולה, והן
 המות וחיים, כי בעוד נפש אדם עלוזה בגוף נדמה לה המות הרעה היותר גדולה, והחיים
 הטובה היותר גדולה (ראה רד"ק לקמן על פסוק ו'), ואשר הנביא תזרי אשר ביד ה' נפש
 האב והבן, למה יענש הבן אס חטא האב, הלא טוב לענוש הנפש החטא. (ו) אל
 ההרים, הנמות היו על ההרים ושם זממו לאילילים. (ז) לא יונה, הודאת אשר זה נראה
 כדעת הרד"ק, והסונאה היא קיחת ממון חמייס במשא ומתן שלא מדעתם או
 מדעתם, כמו ולא יונו נשיאי עוד את עמי (לקמן מ"ה ח'), והאכלתי את מוניך (ישעי'
 מ"ט כ"ו) עכ"ל. אס כן גם בכללו לקיחה במרמה במשא ומתן, וכן תרגמתי; כי לקיחה
 בחזקה

חבלתו חזק ישים גולגל לא יגול
 קחמו לרעב יתן ועיתם יכסה
 בגד: (ח) בנשך לא יספן ותדבית
 לא יקח מעול ישיב ידו משפט
 אמת יעשה בין איש לאיש:
 (ט) בחקותי יהקדו משפטי שמר
 לעשות אמת צדיק הוא חיה
 יהיה נאם אדני יהנה: (י) והוליד
 בן פריץ שפך דם ועשה אח
 מאחד מאלה: (יא) והוא את כל
 אלה לא עשה כי גם אל-ההרים
 אכל ואת אשת רעהו טמא:
 (יב) עני ואביון הונה גולות גול
 חבל לא ישוב ואל-הגדולים נשא
 עיניו תועבה עשה: (יג) בנשך
 נתן ותרבית לקח וחי לא יהיה

דעו כעסתיכם, דאן פאונטער-
 פפאנד פירט היא שולה צוריק
 שמעללם, אונרעכטמעסיג גוט
 ניכט און זיך רייסט, זין קראד
 דעם דונד יען זינטהעלט,
 אונד דען נאקטען מיט געוואנד
 בעקלוייעט, (ח) ניכט און ציג-
 זען גיבט, אונד קיינען איבער-
 שום ניממט, פאן אונטערעט זיי-
 נע האנד צוהיק ציעהט, צווי-
 שען אינער צערואן אונד דער
 אנדערן וואהרהאפט היכטעט,
 (ט) אין סיינען געזעטצען ווא-
 העלט, טיינע העכטע בעכ-
 אכטעט, אום וואהרהאפט צו
 האנדעלן — דעזעס איזט אין
 פראממער, ער וויכט לעכען
 בלייבען שפרוכט דעם העסר,
 דער צוויגע (י) האט יעדאך
 היועת איינען זאך געציגט,
 דער ציגעללאז אונט, בלוט
 פערניעסט אהעהויענס מיט-
 ברודער איינע דיעזער איבעל-
 טהאמען צוהט, (יא) אללע
 דיעזע פפליכטען גיכט ערפיל-
 לעט, זאגאט אונף דען געטצען-
 בערגען אפ פערפאלע העלט,
 אונד זיינעס נעכטען פרויא שענדעט, (יג) דען צרמען אונד דירכטיגען בעאינטרעכ-
 טיגעט, אונרעכטמעסיג גוט און זיך רייסט, דאן פפאנד ניכט צוריק שמעללם, אונד צו דען
 געטצען זיינע אויגען ערהעכט, אדער איינען (חזקען) גרייעל בעגעהעט, (יג) אויף ציינען
 לייהעט, אונד איבערשום ניכט, זאללמע דיעזער צום לעכען בלייבען? — ניין! —

ר ש"י
 חבל לא יתכן, באשך אמר: גולגל לא יגול. חבלו, אס חבל שלמת רעהו בחובו, ישיב
 אותו לו כבוש השאש, (ח"י). חיה חיה, דאך באורכו לעיל כסוק ד' (י) פריץ,
 שפורץ גדר השאש (כד"ק). אח, ת"י ויעניד לאחיה מחדש מאלין. (יא) כל אלה, אט
 כל הטובות שעשה אביו, (כ"י). תועבה עשה, משכב זכר: (יב) תועבה עשה, אט
 חבל גס לומר כי מוסב על ואל הגדולים נשא עיניו, כי בענדוס הוא עשה תועבה. (יג) וחי

ב א ו ר

באור
 חזקה לא יתכן, באשך אמר: גולגל לא יגול. חבלו, אס חבל שלמת רעהו בחובו, ישיב
 אותו לו כבוש השאש, (ח"י). חיה חיה, דאך באורכו לעיל כסוק ד' (י) פריץ,
 שפורץ גדר השאש (כד"ק). אח, ת"י ויעניד לאחיה מחדש מאלין. (יא) כל אלה, אט
 כל הטובות שעשה אביו, (כ"י). תועבה עשה, משכב זכר: (יב) תועבה עשה, אט
 חבל גס לומר כי מוסב על ואל הגדולים נשא עיניו, כי בענדוס הוא עשה תועבה. (יג) וחי

דיעזער זאלל ניכט לעבען בלייבען! — אללע דייעזע שאנדטהאטען האט ער פֿער- איכט — ער מיס שטערבען! — זיין בלוט פֿעלטט איהן זעלכסט צוריק. — (יד) האט נון דייעזער איינען זאָהן גע- צייגט, דער אללע וינדען זאָה דיא זיין פֿאטער בענינג, זיא זאָה, אונד זיא דאָך ניכט נאָכ־ אַהמטע, (טו) אונד דען געטצען בערגען ניכט אָפֿעראטעהלע היעלט, זיינע אויגען צו דען געטצען דעם הויזעס ישראל ניכט ערהאָב, זיינעס נעכטסטען פֿרויא ניכט שענדעטע, (טז) נייע מאַנדען בעטראַן, קיין פֿפֿאַנד פֿאַרענטהיעלט, אונרעכט- מעסיג גוט ניכט אַן זיך ריעס, זיין בראַד דעם הונגריגען מיט- טהיילטע, אונד דען נאָקטען מיט געוואַנד בעקליידעטע, (יז) פֿאַן (בערויקקונג) דעם אַרמען זיינע האַנד צוריק היעלט, ניכט צינען אונד ניכט איבערשוס נאָהם, מיינע רעכ־ טע בעאַבאַטעטע, אונד נאָך מיינען געוועטצען וואַנדעלטע, דייעזער זאלל ניכט שטער- בען דורך דיא מיסעטהאט זיינעס פֿאטערס; ער זאלל לע-

את כל-התועבות האלה עשה מות יומת דמיו בן יהיה: (יד) והנה הוליד בן וירא את-כל-חטאת אביו אשר עשה וירא* ולא יעשה כהן: (טו) על-ההרים לא אכל ועיניו לא נשא אל-גלולי בית ישראל את-אשת רעהו לא טמא: (טז) ואיש לא הונה חבל לא חבל וגולה לא גזל לחמו לרעב נתן וערם כסה בגד: (יז) מעני השיב ידו נשך ותרבית לא לקח משפטי עשה בחקותי הלך הוא לא ימות בעון אביו חיה יהיה: (יח) אביו כי-עשק עשק גזל גזל את ואשר לא טוב עשה בתוך עמיו והנה-מת בעונו: (יט) ואמרתם מדע לא-נשא היבן בעון האב והיבן משפט

ויראה קני. וצדקה

בען בלייבען!! (יח) זיין פֿאטער, דער געוואַלטטהעטיגקייטען אויסאיכטע, אונרעכט גוט פֿאַן זיינעם מיטברודער אַן זיך ריעס, אונד, וואָס ניכט גוט איזט, אין זיינעם פֿאַלקע פֿעראיכטע, שטאַרב דורך אייגענע מיסעטהאט. (יט) וויא פֿראַגט איהר נון: וואַרום ביי סעט ניכט דער זאָהן פֿיר דיא מיסעטהאט דעם פֿאטערס? — דער זאָהן איכטע רעכט אונד

טו-

ד ש י

(יד) ויראה ולא יעשה כהן. דאָס בלבו שאין טוב לעשות כן איסאכרלו"ט בלע"ז: (יו) מעני השיב ידו. מעשות לו דעה:

ב א ו ר

בתמי' אזרי אשר עשה את כל התועבות האלה יח' (יד) ויראה, אע"פ שראה ארזן ורגיל סן, לא יעשה כהן. (יז) השיב, מעשות לו דעה, (יט) מדוע, זכ השלז, ועל

וְצַדִּיקָה עָשָׂה אֶת כָּל חֻקֹּתַי שְׁמַר
וַיַּעַשׂה אֹתָם תְּהִי יְחִיהָ: (כ) הַנֶּפֶשׁ
הַחַטָּאת הִיא תָמוּת בֵּין לֹא יִשָּׂאוּ
בְּעֵינַי הָאֵב וְאֵב לֹא יִשָּׂא בְּעֵינַי
הַבֵּן צַדִּיקַת הַצַּדִּיק עָלָיו תְּהִי
וְרָשָׁעַת רָשָׁע עָלָיו תְּהִי:
(כא) וְהַרְשָׁע כִּי יָשׁוּב מִכָּל חַטָּאתוֹ
אֲשֶׁר עָשָׂה וְשָׁמַר אֶת כָּל חֻקֹּתַי
וַעֲשָׂה מִשְׁפָּט וְצַדִּיקָה תְּהִי יְחִיהָ
לֹא יָמוּת: (כב) כָּרַפְשָׁעִיו אֲשֶׁר
עָשָׂה לֹא יִזְכְּרוּ לוֹ בְּצַדִּיקָתוֹ
אֲשֶׁר עָשָׂה יְחִיהָ: (כג) הַחֶפְצִי
אֲחֶפְצִי מוֹת רָשָׁע נָאִם אֲדַנִּי
יְהוָה הֲלוֹא בְּשׁוֹבוֹ מִדַּרְכּוֹ וְחִיהָ:
(כד) וּבְשׁוֹב צַדִּיק מִצַּדִּיקָתוֹ וַעֲשָׂה
עוֹל כָּכֹל הַתּוֹעֵבוֹת אֲשֶׁר עָשָׂה
הַרְשָׁע יַעֲשֶׂה וְחִי בְּרִצַּדִּיקָתוֹ
אֲשֶׁר עָשָׂה לֹא תִזְכְּרֶנָּה בְּמַעַלּוֹ
אֲשֶׁר מַעַל וּבַחַטָּאתוֹ אֲשֶׁר

מינענר, בעאבאט טע אללע מינע געזעטצע, אונד האנג דעלטע דאדנאך; דארום בלייבט ער לעבען. (כ) נור יע נע פערזאן, וועלכע זינדדיגעט, זיא זאלל שטערבען, אבער דער זאחן טרענט ניכט דיא מיססעטהאט דעם פאטערס, אונד דער פאטער ביסעט ניכט דיא מיססעטהאט דעם זאח. נעם; דיא פֿרעממיגקייט דעם גערעכטען ווירד נור איהם צו גערעכנעט, אונד דיא רובלאך זיגקייט דעם באַוועוויכטעם ווירד נור איהם אלליין ציגע רעכנעט. — (כא) אבער אויך דער רובלאזע, ווען ער אב לעסט פֿאן אללען זיינען זינדען דיא ער בעגאנגען, אונד בע אבאבאטעט אללע מינע גע זעטצע, דאס ער רעכט אונד מיגענד אויסאיבט, ווירד ער לעבען בלייבען, אונד ניכט דא דין שטערבען. (כב) אללע זיי נע פֿערברעכען, דיא ער בע גינג, ווערדען איהם ניכט גע דאכט, דורך זיינען טיגערהאפֿט טען וואַנדעל דען ער (יעטלט) אויסאיבט, ווירד ער אס לע בען בלייבען. (כג) ווילל און דען דאז פֿעררערבען דער רוב לאזען? שפריכט דער הערר,

הרשע קני. חטאחיו ק'. מרכיו ק'. צדקחיו ק' חטא

דער עוויגע; ניכט דאך! — ווען ער אַבלעכט פֿאן זיינעם וואַנדעל, בלייבט ער לעבען. (כד) אונד ווען דער פֿראַטמע פֿאן דער גערעכטיגקייט אַבווייכט, אונרעכט טהוט, אונד דיא גרייעלטהאטען בענעהעט, דיא דער רובלאזע בעגינג, זאלל ער אס לעבען בלייבן? — אללע זיינע פֿראַטמען האַנדלונגען דיא ער אויסאיבטע, זאללען ניכט געדאכט ווערדען; דורך זיינען אַכפֿאלל דען ער בעגינג, אונד דורך זיינע זינדען, דיא ער פֿעראיב-

ר ש"י (כד) כל לדקיתיו וגו' לא תזכרנה. מינע רנותיו במתזרת עליהם:

ב א ו ר

וב ישני סנביא; והבן משפט ולדקה עשה גו'. (כד) וחי, במי'. לא תזכרנה, לעת אשר

טע, דורך דיעזע שטירבט ער דאָהין. (כג) ווערדעט איהר נאָך זאָגען: דער וועג דעם העררן איזט ניכט רעכט? — בעגרייפֿט עס דאָך, הויז ישראל! אָב מײן וועג ניכט רעכט איזט, דאָ, וואָהרליך! נור אײערע וועגע ניכט רעכט זינד. — (כו) ווען דער גערעכטע אַבווייכט פֿאַן זײנער גערעכטיגקײט, אונרעכט טהוט, אונד ער דאָדורך שטירבט, זאָ שטירבט ער נור דורך זײן אונרעכט, דאָ ער בעגינג; (כז) אונד ווען דער רוכלאָזע אַבלעסט פֿאַן זײנעם לאַסטער, דאָ ער בעגינג, אונד דאָן רעכט אונד טוגענד אויסאיבט, זאָ האַט ער זעלבסט זײן לעבען זיך ערהאַלטען; (כח) בעקעמט ער אײנוויכט, אונד לעסט אַב פֿאַן אַללען זײנען פֿערברעכען, דיאָער בעגאַנגען, דאָן בלייבט ער לעבן.

חטא במ ימות: (כה) ואמרתם לא יתכן דרך אדני שמעו-נא בית ישראל הדרך לא יתכן הלא דרכיכם לא יתכנו: (כו) בשוב צדיק מצדקתו ועשה עול ומת עליהם בעולו אשר עשה ימות: (כז) ובשוב רשע מרשעתו אשר עשה ויעש משפט וצדקה הוא את-נפשו יחיה: (כח) ויראה וישוב מכל-פשעיו אשר עשה הו יחיה לא ימות: (כט) ואמרו בית ישראל לא יתכן דרך אדני הדרך לא יתכנו בית ישראל הלא

דרכיכם

יתיר ו'

בען, ער שטירבט ניכט דאָהין. (כט) אונד דאָך זאָגט דאָן הויז ישראל: דער וועג דעם עוויגען איזט ניכט רעכט! זי. דעמוואָ מײנע וועגע ניכט רעכט? הויז ישראל! — וואָהרליך! נור

איי

ר ש י

(כט) לא יתכן. כמו לא יתכן אפי' אטש בלע"ז:

ב א ו ר

יִסְרָאֵל ה' עַל דְּבַר מַעֲלֵי, לֹא חֲזַרְתֶּם לְדַקוֹתַי, כְּלוּמַר לֹא תְּחַלְּטוּן מֵעוֹשׂוֹ, אֲבָל אַחֲרַי אֲשֶׁר נַעַשׂ מִקְּבֹל גַּם שָׂכַר מַעֲשֵׂי הַטּוֹבִים. וְאִם נִפְגַּשׁ דְּבַר הַנּוֹבֵא עַל הַדֶּרֶךְ הַזֶּה, יִהְיוּ דְּבָרַי נִלְמָדִים וּבִחְמוֹסִים יִתֵּן אֵל הַמַּשְׁפָּט אֲשֶׁר הַשֵּׁנִי יִגִּיד מִחֲסְדֵי ה' אֲשֶׁר לֹא תָמוּ לְעוֹלָם. (כה) לֹא יִחַבֵּן, הַסֵּעַל תִּכְנֶן יִסּוֹל עַל כָּל פְּעוּלָה נֹאמָה לְהַשִּׁיג בָּהּ דְּבַר הַנּוֹכָח; וְאִמְרֵי הַנּוֹבֵא: הַעוֹד תִּשְׁמְרוּ לֹא יִתְּכֵן דֶּרֶךְ ה' לְהַשִּׁיב אֹתוֹ מִדְּרַבְּנוּ הַרְעָה, אַחֲרַי שְׁאִמְרַתִּי לָכֵס, כִּי הִנֵּן לֹא יִשָּׂא אֶת עוֹן הָאָב, וְאִם גַּם אֲבוֹתֵיכֶם אֲכַלּוּ בָסָר, מִכָּל מִקּוֹם שְׁנִיבֶם לֹא תִקְהִינֶה. שְׁמַעוּ, הַבָּנִים, כְּמוֹ אֲשֶׁר לֹא יִשְׁמְעוּ אִישׁ שִׁפְתֵי רַעְיוֹ (בְּרִאשִׁית י"ח ז'). דְּרַכִּיכֶם לֹא יִתְּכֵנוּ, כְּלוּמַר אֲתֵם בְּעוֹבְרֵיכֶם, אִם תּוֹסִיפוּ לִלְכַת עַל הַדֶּרֶךְ הַזֶּה לֹא תִבְּאוּ אֶל מַחֲזֵקְתֵיכֶם לְהַמְלִיט מִכָּף הָאוֹיֵב. (כו) בְּשׁוּב, בְּהַשְׁבֹּחַ הַדְּבָר הַזֶּה פְּעַמִּים, יִתְּפֹחַ הַנּוֹבֵא לְהַרְאוֹת אֶת גּוֹלֵל קְשִׁי עֵרְפֶס, אִם יוֹסִיפוּ עוֹד לְחַטּוֹא נִשְׁכָּח כִּי כִנֹּר בִּלְתֵּה עֲלֵיהֶם הַרְעָה וְלֹא יוֹעִיל לָהֶם אִם גַּם יִשְׁכּוּ, אַחֲרַי אֲשֶׁר הִנֵּן לֹא יִשָּׂא אֶת עוֹן הָאָב, וְעוֹד תִּקּוּהוּ לְאַחֲרֵיתֶם, אִם יִעֲשׂוּ מַעֲשֵׂיכֶם. (כז) וִירָאָה, רִאשִׁית הַשֵּׁנִי, כְּלוּמַר יִבִּין בְּשִׁבְלֵי שְׁהַדֶּרֶךְ הַזֶּה יִבִּיא אֶל אֲחֵדוֹן

ומות

יחזקאל יח יט

דרכיכם לא יתכן: (ב) לכן איש כדרכיו אשפט אתכם בית ישראל נאם אדני יהוה שובו והשיבו מכל פשעיכם ולא יהיה לכם למכשול עון: (א) השקיכו מעליכם את כר פשעיכם אשר פשעתם בם ועשו לכם לב חדש ורוח חדשה ולמה תמתו בית ישראל: (ג) כי לא אהפין במות המות נאם אדני יהוה והשיבו והיו:

יט (א) ואתה שא קינה אל נשיאי ישראל: (ב) ואמרת מה אמה לביא בין אריות רבצה בתוך כפרים רבתה גוריה: (ג) ותעל אתר מגריה כפיר היה ויקמד

לטרף

תרגום אשכנזי נא אייערע וועגע זינדניכט רעכט. (ב) דארום ווערדע איד אייך, הווי ישראל! יעדען נאך זיינעם וואנד על ריכטען, שפריכט דער הערר, דער עוויגע, קעהרעט אלוף צוריק, אונד לאססעט אב פאן אללען אייערן פֿרעפֿעלטהאטען, דאס דיא זינדע אייך ניכט צום פֿאלל לשטריק ווערדע. (א) ווערפֿעט פֿאן אייך אללע דיא לאססער, דורך דיא איהר געפֿרעעלט, שאַעט אייך איין נייעס הערץ, איינען נייע ען זין; ווארום ואלל אייך שטראַע טרעפֿען, הווי ישראל? — (ג) איך ווילל יא ניכט, דאס יעמאנד דאהין שטערבע, שפֿריכט דער הערר, דער עוויגע, בעקעהרעט אייך, ווערדעט איהר לעכען בלייבען.

יט (א) איין קלאגעליעד שטיממען, אי בער דיא פֿירשטען ישראל'ס. (ב) שפֿריך! וויא רודהיג לאַנער טע דיינע מיטטער דיא לאַוויין אונטער דען לאַווען, אונטער יונגען לאַווען צאָג זיא איהרע יונגען אויף. (ג) אונד אלס זיא איינעם איהרער יונגען גראַם געצאָגען, אלס עס איין יונגער לאַווע וואַרד, שאַן רויב צו

ר ש י

(ל) שובו והשיבו. שובו אתם והשיבו את אחרים רטורניר בלע"ז: (ב) סח חמך לביא. כמה היתה חשובה אשך אחת לדקיה שנמשלה ללביא זו: בין אריות. שרי יהודה: (ג) ותעל אשך מנוויה. על בני יאשיהו באמרה קינה זו הראשון

ב א ו ר

ומות. (ל) והשיבו, מחקר הפעול, והוא כפ"י רש"י ורד"ק, איש את אחיו, וכן והשיבו ומיו (לקמן פסיק ל"ב) למכשול עון, שיעורו, ולא יחי לכם עון למכשול. (א) ואחה, כל הפרשה הזאת יתכן לפרשה בתרגום יונתן. (ב) ואמרה, הכסוק הזה תרגום יונתן כזה: ותימר מה כנשתח ישראל דהות דמית לליתא בניי מלכיא רבת בניי שלטוניא דביח זבהא. והמשל מוסב על מושב מלכות בית דוד בין מלכים עולמים. והכפיר קטן מהארי וגדול מגור, ואריות משל למלכיא ובפירוש משל לשלטונים, וכן ת"י (רד"ק). רבשה, ענינו גדול, כמו אשר שפסתי ורבתי, (סג"ל). (ג) ותעל, ת"י ורביות, והוא